

KÁLMÁN ISTVÁN ÉS AZ ANTROPOZÓFIA

Ertsey Attila

„Néhány gondolat Kálmán Istvánról, vissza- és előre tekintve. Mint Thomas Meyertől hallhattuk, a szellemi világban van egy bizonyos gazdaságosság. Ha valaki már odaátról jobban tud hatni, akkor átmegy. Most tehát István jelen van, de már odaát.”

„Külön lehet szemlélni az ő lényének földi ruháját, személyiségét, és ezzel szoros összefüggésben azt, amit ebben a világban létrehozott. És külön lényének azt az örök és eleven részét, a »létezőkéken felüli finomat«, amivel, ha szerencsénk van, kapcsolatban maradhatunk.

Személyiségének számos oldalát ismertük. Szép összefoglalása ennek a 70. születésnapjára készült könyv, interjúk füzérével, közte Kampissal és Makoveczcel.

Pistában egyesült az, amit Makovecz Imre fogalmazott meg nekünk mint követendő ideált: érdeklődés, izlés, elegancia. A róla szóló interjúkból kiviláglik, hogy valamihez nagyon értett: őszinte érdeklődéssel, előítélet-mentesen fordulni bárkihez, aki szembejött vele, a frusztrált bolti eladóhoz, a szomszéd nénihez, bárkihez. Bizalmat szavazott mindenkinek. Ezzel a meghökkenítő hozzáállással sokunknak döntően megváltoztatta az életét. Feloldott görcsöket, rejtett értékeket látott meg, és inspirációt adott, mely életünknek új irányt szabott.

Ahogy mondta:

„MERT NEM BARÁTI
KÖZÖSSÉGRŐL VAN SZÓ,
MINKET A SZELLEMLILÁG
IRÁNTI ÉRDEKLŐDÉS
KÖT ÖSSZE.”

A Kós Károly Egyesülés szellemi nagyhatalom. Ezt Makovecz Imre mondta, és hogy ez így volt, abban része volt Istvánnak is.

Amit az antropozófia területén létrehozott, annak világtörténelmi jelentősége van.

A hármasan tagolt szociális organizmus a Krisztus-impulzus megjelenése a külsőben. Vagyis, ha a bensőben megragadtuk a Krisztus-ént, a külsőben ennek át kell alakítania a társadalmi élet minden területét. Ennek tudománya a **Dreigliederung**.

István megismerésből cselekedett. Ezt az impulzust belevitte a Minőség Vegyipari Szövetkezetbe, aztán megkísérelte belevinni a Kós Károly Egyesülésbe, majd később a Natura Budapest működésébe. Ezzel Magyarországon elsőként hajtott végre egy eredményes kísérletet arra, hogy egy vállalkozás a jelen jogi-gazdasági környezetben hogyan képes megszűntetni a munkaerő áru jellegét, megvalósítani a termelőeszközök használati tulajdonát, a szükségletek szerinti jövedelemképzést, és ajándékpénz létrehozásával biztosítani a szabad szellemi élet intézményeinek működését. E tapasztalatok a jövőre irányulnak, és mindannyiunk számára orientáló pontként szolgálnak.

Figyelemmel kísérte az antropozófus sajtót. Ott fedezte fel Thomas Meyer folyóiratát, az 1996-ban alapított **Der Europäer** és annak szellemi holdudvarát. Azt mondta Meyerről, hogy ő az, akinek ma a legnagyobb rálátása van a jelenkor történéseire. Ennek eredményeként hozta el Meyert Budapestre. Az **Europäer** révén ismerte meg Alexander Caspar írásait, és ragaszkodott hozzá, hogy a **Szabad Gondolat** folyóiratban jelenjen meg szinte minden írásának fordítása, röviddel azok első, 2004-es megjelenését követően. Caspart sokáig senki sem tudta olvasni – Pistán kívül –, a szerkesztőség sem. Nekem két

év küzdelmembe telt, míg megértettem. A csíra másfél évtized alatt érett meg. Ma Caspar írásaiban van a közelgő világválság megoldásának origója. István kezdeményezése volt az 1914–2014 konferencia, melynek ötletét Meyernek két évvel korábban felvetette. Így jött létre az a háromnapos, történelmi jelentőségű konferencia az I. világháború okairól és következményeiről, melyen mintegy 300-an vettek részt, és amely egy száz éve gomolygó hazugságfelhőt oszlatott szét. Az eseményt megnyitó Habsburg György a szarajevói merénylet alkalmából tartott családi megemlékezésüket megszakítva jött el Budapestre.

2017-ben volt módom meghívni Alexander Caspart. István részt vett a konferencián. „Ma itt történt a történelem” – mondta akkor, és igaza volt. A konferencia zárásaként köszönetet mondtam neki, mert az ő sok évtizedes munkája tette lehetővé, hogy elhangozzanak itt azok a gondolatok, melyekre nyögve vár a paradigmaváltás előtt álló világ. Szent Bernátot idéztem: »Óriások vállán álló törpék vagyunk.«

Most láthatjuk, milyen óriás ő. A távozás fájdalma a mi fájdalmunk, magunkat sajnáljuk. Ez őt már nem érdekli. »Az itti temetés túl keresztelés.«

Nincs szükség emlékezésre, nekrológra. Ezzel csak a múltba utaljuk azt, akinek eleven szellemével kellene kapcsolatban maradnunk. Földi életének lenyomatait ő már maga mögött hagyta. A feladat tehát az, hogy annak teremtésük meg a feltételeit, hogy ő meg tudjon jelenni köztünk. Ezt például úgy lehet megtenni, ha mindenki külön-külön, aztán együtt olvassa végig (Steiner és) Kálmán minden, a szociális organizmusra vonatkozó sorát, és azután annak értelmében cselekszik.

De ha ez túlzásnak tűnhet is, csakis a tetteinkben emlékezzünk...

És akkor ő jelen lesz, velünk marad, táplál minket, és mi is tápláljuk őt. István, számíthatok ránk odaát is.”

Elhangzott 2020. május 21-én, Krisztus mennybemenetelének napján.

2017 ▲

Ott ülnek most hárman. Végre együtt ismét.

A karthagói villa átriumában, hús árnyékban, egy pohár bor mellett. Vagy éppen a már kiszáradt ősóceánt hasító vitorlás fedélzetén, fenn, magasan, hegyeink felett.

Talán Atlantisz ködös tájain, ahol a négy folyó találkozik. Elmerengve a megpuhult köveken, növényindákon, melyekből házak nőttek. Az erdőkön, melyek lassan vándoroltak.

Talán a ködös Hybernia misztériumiskolájában, ahol együtt tanultak, hogy felkészüljenek a távoli jövőre, a germán kultúrkorszak közepére, a helyre, ahová együtt kellett megszületniük, hogy elhozzák impulzusukat a Középről, az európai Közép misztériumáról. A két oszlop közt áthaladva, a forróság és a hideg, Nap és Hold, férfi és nő polaritása közt, bensejükben a Közép minőségét érelve, hogy elinduljanak felénk.

Feladatukat elvégezték.

Egymásra mosolyognak most hárman, és vigyázó tekintetüket ránk vetik. Számíthattok ránk – mondják, immár odaátról.

Hétfőre virradóra, hajnalban, húsvét után, pünkösd előtt Kálmán István átlépte a küszöböt, és csatlakozott barátaihoz, Kampis Miklóshoz és Makovecz Imréhez.

EX DEO NASCIMUR,
IN CHRISTO MORIMUR,
PER SPIRITUM SANCTUM REVIVISCIMUS.

Ertsey Attila

